

**ZRZESZENIE
KASZUBSKO-POMORSKIE
ODDZIAŁ GDYNIA**

**Sprawozdanie merytoryczne z działalności Gdyńskiego Oddziału
Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego za okres
od 18 listopada 2023 roku do 16 listopada 2024 roku**

Zarząd Oddziału:

Prezes – Franciszek Gurski

Wiceprezes – Andrzej Busler

Wiceprezes – Judyta Śliwińska

Sekretarz – Adam Labuhn

Danuta Krygier

Renata Gleinert

Izabela Denc

Józef Bodio

Krzysztof Rathnów

Rozita Riss

Sławomir Pokriefke

Wioletta Talbierz

Komisja Rewizyjna:

Kazimierz Topoliński – przewodniczący

Celina Kłodzińska

Karol Zinka

Zebrania Zarządu odbywały się średnio raz w miesiącu. Oddział obecnie liczy 197 członków, skupionych w czterech kołach: Cisowa (przewodnicząca Teresa Zinka), Północ (przewodniczący Jerzy Miotke), Śródmieście (przewodniczący Sławomir Pokriefke) i Wielki Kack (przewodnicząca Izabela Denc). Ponadto przy naszym oddziale działa Klub Rodzin Trzebiatowskich. ZKP Gdynia sprawuje patronat nad Zespołem Pieśni i Tańca „Gdynia” (kierownik Danuta Powalisz), Chórem Męskim „Dzwon Kaszubski” (pod dyrekcją Stanisława Ładziaka).

Ważne rocznice i wydarzenia

W 2024 roku decyzją Rady Naczelnej ZKP – 2024 rok ogłoszono Rokiem ks. Hilarego Jastaka. Oddział zorganizował szeroki program różnego typu przedsięwzięć podkreślający tę rocznicę. Ponadto odbyło się kilka innych ważnych uroczystości oraz przyznano wyróżnienia dla naszych członków:

- Na Wielkim Kacku odbyły się uroczystości po renowacji kapliczki św. Józefa. Obecnie znajduje się ona w nowej lokalizacji u zbiegu ulic: Starodworcowej i Wielkopolskiej, niedaleko starej lokalizacji. Przeniesiono ją w nowe miejsce przy okazji przebudowy Węzła Karwiny. Pracę konserwatorskie przeprowadziła Izabela Huk-Malinowska, a wykonawcą prac zabezpieczających i przeniesienia była Firma Budowlano – Drogowa MTM S.A – 26 listopada.
- Rok ks. Hilarego Jastaka rozpoczęliśmy uroczystą mszą św. Prezes KFK Andrzej Busler wygłosił mowę wstępną inaugurującą uroczystości, przybliżając życiorys prałata, a przewodniczący Koła ZKP Północ Jerzy Miotke przeczytał jedno z czytań liturgicznych. W uroczystościach brał udział poczet sztandarowy Zarządu Głównego oraz poczet Gdyńskiego Oddziału ZKP. Po mszy św. złożyliśmy kwiaty na grobie ks. Hilarego Jastaka oraz przy jego pomniku. Następnie został wyświetlony film o ks. Hilarym Jastaku – „My trzymamy z Bogiem” – 17 stycznia.
- W Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego w Nadbałtyckim Centrum Kultury w Gdańsku odbyła się uroczystość wręczenia Medalu Stolema przyznawanego przez Klub Studencki Pomorania. Laureatem został dr Dariusz Majkowski, który od wielu lat współpracuje z Kaszubskim Forum Kultury w Gdyni – 26 marca.
- Oddział Gdyński zorganizował uroczystą mszę św. w 110. rocznicę urodzin ks. Hilarego Jastaka, uroczystość uświetnił występ Zespołu Pieśni i Tańca „Gdynia”. Po mszy św. złożono kwiaty na grobie prałata. W całości uczestniczył poczet sztandarowy Gdyńskiego Oddziału – 3 kwietnia.
- W Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego w Gdańsku odbyła się gala miesięcznika „Pomerania” – Ormuzdowe Skry. Jedną z ośmiu tegorocznych Skier przypadła Małgorzacie Bądkowskiej – etnodesignerce kaszubsko-pomorskiej związanej od wielu lat z Gdynią – członkini ZKP Gdynia. Wśród pozostałych wyróżnionych znaleźli się: Marzena Borzyszkowska, Katarzyna Butowska, Michał Kargul, Piotr Kowalewski, Justyna Pomierska, Maria Ritz i Karolina Serkowska-

Sieciechowska. Laureatką Stypendium dziennikarskiego im. Izabelli Trojanowskiej została Ewa Nowicka – dawna pracownica Kaszubskiego Forum Kultury – 12 kwietnia.

- Na Wielkim Kacku odbyły się uroczystości po renowacji kapliczki św. Franciszka z ołtarza papieskiego (1999). Ich autorem był Bernard Bieszk – członek naszego oddziału – 9 czerwca.
- Organizacja w Szkole Podstawowej nr 43 w Gdyni oraz na placu Kaszubskim uroczystości wręczenia Medali „Srebrna Tabakiera Abrahama”. Laureatem w 2024 roku został: Józef Roszman – 22,23 czerwca.
- Uroczyste odsłonięcie pomnika Lecha Bądkowskiego w Gdańsku z udziałem premiera Rzeczypospolitej Polskiej. Delegacja naszego oddziału wraz z poczem sztandarowym złożyła kwiaty pod pomnikiem – 31 sierpnia.

Kultura

Działalność kulturalną rozwijano głównie poprzez Kaszubskie Forum Kultury. Dużym powodzeniem cieszyły się organizowane kolejny raz w plenerze przez KFK spaceru historyczno-krajoznawcze. Odbywały się one na następujących trasach:

- Organizacja spaceru krajoznawczo-historycznego dawna Chylonia. Przewodnicy: Jarosław Ellwart i Andrzej Busler – 3 lipca.
- Organizacja spaceru krajoznawczo-historycznego od Cisowej do Pustek Cisowskich. Przewodnicy: Jarosław Ellwart i Andrzej Busler – 10 lipca.
- Organizacja spaceru krajoznawczo-historycznego szlakiem Działek Leśnych. Przewodnik. Piotr Kalka – 17 lipca.
- Organizacja spaceru krajoznawczo-historycznego od Januszewa do dzielnicy Dąbrowa. Przewodnik Danka Ślipy – 24 lipca.
- Organizacja spaceru krajoznawczo-historycznego przez gdyńskie Karwiny. Przewodnicy: Danka Ślipy i Andrzej Busler – 21 sierpnia.
- Organizacja dla uczestniczek i uczestników kursu języka kaszubskiego wyjazdu do SP – Tuchom – spotkanie z dyrektorem tej placówki Elą Pryczkowską, a następnie do Żukowa – historia kościoła i haft żukowski przybliżony przez dr. Eugeniusza

Pryczkowskiego. Ostatnim punktem było spotkanie w bibliotece w Szemudzie z Gracjanem Fopke – 11 czerwca.

Zorganizowaliśmy wiele spotkań, warsztatów, promocji książek itp. Odbywały się one w siedzibie: KFK i innych miejscach w Gdyni i poza jej granicami:

- W KFK odbyły się warsztaty tworzenia wianków z bibuły. Zajęcia odbyły się w ramach cyklu czterech spotkań warsztatowych związanych z propagowaniem kultury kaszubsko-pomorskiej „Etnowarsztaty” realizowanych przez KFK i Radę Dzielnicy Kamienna Góra. Zajęcia poprowadziła Małgorzata Bądkowska – absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku – 23 listopada.
- KFK od wielu lat organizuje we współpracy z Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie eliminacje powiatowe konkursu Méster Bëlnégò Czëtaniô – tegoroczna edycja odbyła się 1 grudnia w siedzibie KFK.
- W Domu Kultury w Strzelnie odbyło się spotkanie dotyczące Antoniego Abrahama. Na zaproszenie Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego Oddziału w Strzelnie w spotkaniu uczestniczył prezes Kaszubskiego Forum Kultury Andrzej Busler, który podzielił się z uczestnikami spotkania wiedzą o Antonim Abrahamie patronie 2023 roku. Podczas spotkania wystąpili uczniowie Szkoły Podstawowej w Strzelnie. W dalszej części odbyła się projekcja filmu dokumentalnego „Antoni Abraham – trybun Kaszubów” w reż. Eugeniusza Pryczkowskiego. Po projekcji przeprowadzony został wywiad z Andrzejem Buslerem, który poprowadził red. Piotr Lessnau z Radio Gdańsk S.A. Rozmowa dotyczyła patrona roku 2023 – 4 grudnia.
- W KFK w Gdyni odbyło się spotkanie ze znaną gdyńską pisarką, znawczynią historii miasta z morza i marzeń – Małgorzatą Sokołowską. Skierowane było do młodszych czytelników – pisarka opowiadała o swej książce skierowanej do tej grupy wiekowej *Zbyszek z Gdyni* – całość została uzupełniona warsztatami literacko-plastycznymi o tematyce morskiej – 6 grudnia.
- W siedzibie KFK odbyły się wydarzenia pod znakiem literatury dziecięcej i kaszubskich zwyczajów bożonarodzeniowych. W pierwszej części spotkania dr Dariusz Majkowski – autor m.in. publikacji dla najmłodszych przybliżał swą twórczość. Zwieńczeniem dnia z kulturą kaszubską był występ studentów kaszubskiej etnofilologii, kierunku studiów na Uniwersytecie Gdańskim. Przygotowali oni

program słowno-muzyczny, w którym przybliżyli uczestnikom spotkania kaszubskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz zaprezentowali wiersze dotyczące *Gódów* autorstwa Jana Karnowskiego, Jana Trepczyka, Brunona Richerta, Romana Drzeżdżona i Eugeniusza Pryczkowskiego – 15 grudnia.

- W KFK odbył się wernisaż wystawy poplenerowej kaszubskich twórców ludowych: Alicji Serkowskiej, Anny Erdmańczyk, Zofii Botulińskiej, Teresy Uzdrowskiej, Danuty Gacek, Teresy Ellwart, Reginy Biały, Gabrieli Zdolskiej oraz Alicji Grześkowiak – 26 stycznia.
- Kaszubskie Forum Kultury i Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Oddział w Gdyni było partnerem III Festiwalu Podróżniczego Hakuna Matata. Podczas pierwszego dnia w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku, przygotowaliśmy stoisko promujące nasze organizacje pozarządowe oraz warsztaty plastyczne tematycznie związane z Kaszubami. Promowaliśmy także Zarząd Główny ZKP oraz miesięcznik „Pomerania – 17-18 lutego.
- W KFK odbyła się promocja książki Janiny Grabowskiej „Marsz Śmierci. Ewakuacja piesza więźniów KL Stutthof i jego podobozów. 25 stycznia – 3 maja 1945” poszerzona po latach przez Agnieszkę Kłys oraz Marcina Owińskiego – 21 lutego.
- W KFK odbyło się spotkanie z etnografką, historyczką sztuki i kustosz Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie Benitą Grzenkowicz-Ropelą. Tematem spotkania były „Jastrë – kaszubskie zwyczaje wielkanocne – 13 marca.
- W KFK odbyła się projekcja filmu dokumentalnego „Książęta kaszubscy” w reżyserii Eugeniusza Pryczkowskiego – 17 kwietnia.
- W KFK odbyło się spotkanie z dr. Tomaszem Glinieckim i jego najnowszymi książkami *GDAŃSK 45 – PROPAGANDA Opanowanie Pomorza Gdańskiego przez Armię Czerwoną* i *GDAŃSK 45 – DZIAŁANIA ZBROJNE Opanowanie Pomorza Gdańskiego przez Armię Czerwoną* – 24 kwietnia.
- W KFK promowano książkę „Kolejowym bajpasem z Trójmiasta do Kartuz” – Henryka Jursza i Piotra Ody – 29 maja.
- W Zespole Szkół Hotelarsko-Gastronomicznych w Gdyni odbył się finał IX Wojewódzkiego Konkursu „Wiedza o regionie”, którego jesteśmy partnerem – 11 czerwca.

- W KFK odbyło się spotkanie „Wokół idei Lecha Bądkowskiego – gośćmi byli: prof. Daniel Kalinowski, radna Sejmiku Województwa Pomorskiego Beata Koniarska, prezeska Fundacji „Samorządność” Sławina Kosmulska i prezes KFK Andrzej Busler. W ramach spotkania promowano także książkę pod red. Sławiny Kosmulskiej *Mysł polityczna Lecha Bądkowskiego*.
- W KFK odbyło się przedmeczowe, hybrydowe spotkanie Rady Kaszubów Arki Gdynia. Dotyczyło kaszubskiej oprawy meczu Arki Gdynia – 20 września.
- W KFK odbył się wernisaż wystawy „Malowane na szkle” Alicji Serkowskiej – twórczyni ludowej w dziedzinie haftu oraz kaszubskiego malarstwa na szkle – 25 września.
- Autorka książki w j. kaszubskim *Scygnąc miesiąc*, Karolina Serkowska-Sieciechowska poprowadziła w siedzibie Kaszubskiego Forum Kultury dwie edycje warsztatów literackich dla najmłodszych czytelników – 30 września.
- Promocja książki „My trzymamy z Bogiem” autorstwa Wiesławy Kwiatkowskiej. Poprowadził ją Andrzej Busler, a gościem była Małgorzata Sokołowska – córka nieżyjącej już autorki – 23 października.
- W KFK 2023/2024 r. odbyły się wystawy: rzeźby Edwarda Jastrzębskiego, Alicji Serkowskiej oraz Stowarzyszenia Twórców Ludowych (malarstwo) oraz Agencji Rozwoju Gdyni (fotografia).
- Przez cały rok w KFK odbywały się także cykliczne warsztaty haftu złotnicowego, a kursantki startowały w konkursach haftu kaszubskiego zdobywając czołowe nagrody.
- Przez cały rok z wyłączeniem wakacji w KFK odbywała się „Giełda Kolekcjonerów Gdyńskich”.

Ponadto podobnie jak w latach ubiegłych dzięki współpracy z Miastem Gdynia 19 marca – w Dzień Jedności Kaszubów, ulica Świętojańska została udekorowana kaszubskimi flagami. W październiku delegacja oddziału wraz z pocztym sztandarowym uczestniczyła w Uroczystościach Piaśnickich związanych ze zbrodnią pomorską oraz w XXIV Dniu Papieskim w Gdyni. 11 listopada 2024 roku uczestniczyliśmy w Gdyńskiej Paradzie Niepodległości. Zorganizowaliśmy wyjazd integracyjny dla członków partu – do Ogrodu Botanicznego w Marszewie (11 maja). Zorganizowaliśmy także akcję „Znicz”, w ramach której zapaliliśmy znicze z kaszubskimi wstęgami na grobach naszych członków, którzy

odeszli do wieczności. Ponadto uczestniczyliśmy w Dniu Jedności Kaszubów w Kolbudach oraz Światowym Zjeździe Kaszubów w Kościerzynie (w każdym wypadku były to wyjazdy autokarowe oraz Transcassubią).

W KFK kontynuowaliśmy kurs języka kaszubskiego dla dorosłych prowadzony przez dr. Dariusza Majkowskiego, a od września przez dr. Tomasza Fopke. Zajęcia odbywały się w formie stacjonarnej (kilkadziesiąt lekcji).

Działalność wydawnicza i filmowa

- Wydaliśmy dwujęzyczną książkę dla dzieci „Zaklęta królewianka” autorstwa Lecha Bądkowskiego.
- Byliśmy partnerem przy tworzeniu filmu dokumentalnego „Antoni Abraham – trybun Kaszubów” w reż. Eugeniusza Pryczkowskiego.
- Wydaliśmy książkę autorstwa Wiesławy Kwiatkowskiej „My trzymamy z Bogiem” o niezłomnym ks. Hilarym Jastaku – Królu Kaszubów.

Współpraca z władzami miasta

Miasto Gdynia jest naszym kluczowym partnerem w działalności Kaszubskiego Forum Kultury jak i wielu innych przedsięwzięć. Podczas Dni Abrahamowych i Dni Morza, ulica Świętojańska została udekorowana kaszubskimi flagami. Podobnie działo się podczas 19 marca, czyli Dnia Jedności Kaszubów. Byliśmy partnerem Rady Miasta Gdyni podczas kolejnej edycji Konkursu Wiedzy o Gdyni – włączając się w opiekę merytoryczną i ufundowanie nagród. Członkiem jury i komitetu organizacyjnego był Andrzej Busler, a prowadzącą radną Rady Miasta Gdyni Elżbieta Sierżęga – członkini naszego oddziału.

Współpraca z Kościołem

Podobnie jak w latach ubiegłych udało nam się zorganizować msze św. z kaszubską liturgią słowa, nabożeństwa majowe i Drogi Krzyżowe w parafiach na Wielkim Kacku i Cisowej. Delegacja oddziału wzięła udział w Gdyńskiej Drodze Krzyżowej. Dzięki współpracy z parafią pw. Św. Michała Archanioła na Oksywiu udało się doprowadzić do powstania kolejnej tablicy historycznej. Ponadto delegacja z koła Wielki Kack eskortowała relikwie św. Wojciecha podczas uroczystości w kościele pw. św. Wawrzyńca. Oddział Gdyński zorganizował autokarowy wyjazd na Odpust w Sianowie – 21 lipca.

Podziękowania

Zarząd Oddziału pragnie wyrazić podziękowanie wszystkim członkom naszego partu i partnerom, członkom pocztu sztandarowego, pracownikom KFK, którzy włączali się aktywnie w ostatnim roku w działalność kaszubsko-pomorską w różnych przestrzeniach.

Sporządzili: Franciszek Gurski

Andrzej Busler